

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

№ 3 (996)

ЧАЦВЕР, 8 лютага 2001 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана дагаворная

ЮБІЛЯР, ЯКІ ЗАСЛУЖЫЎ НАЙВЯЛІКШУЮ ПАШАНУ

Імя славу тага пісьменніка, нашага земляка, Героя Сацыялістычнай Працы, лаўрэата Дзяржаўных прэміяў СССР і БССР Івана Пятровіча Шамякіна добра вядома дзясяткам мільянаў яго чытачоў. Творамі народнага пісьменніка Беларусі захапляліся і працягваюць цікавіцца цяпер людзі розных узростаў. І заканамерна, што 80-гадовы юбілей вялікага майстра мастацкага слова стаў сапраўдным святам для ўсіх прыхільнікаў яго багатай працяжнай і драматычнай спадчыны.

Напярэдадні 80-гадовага юбілею І.П.Шамякіна адбыліся шырокамаштабныя урачыстасці на яго радзіме — у вёсцы Карма Добрушскага раёна. У іх прынялі ўдзел старшыня абласнога Савета дэпутатаў В.С.Сяліцкі, намеснік старшыні аблвыканкама У.У. Давідовіч, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь В.М.Логвін, начальнік упраўлення культуры аблвыканкама А.К.Прусаў, кіраўнікі Добрушскага раёна, пісьменнікі, журналісты, работнікі культуры, іншыя прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі і землякі пісьменніка. Адбыліся цікавыя сустрачкі пры наведванні мясцовай бібліятэкі, кармянскай царквы, у сельскім Доме культуры, дзе была наладжана творчая юбілейная вечарына. Вельмі цёпла гаварылі пра юбіляра і яго шматгранную творчасць дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі, уладальнік Добрушскага раёна У.І.Пракапцоў, першы намеснік старшыні Дзяржкамтэта па друку Рэспублікі Беларусь У.С. Глушакоў, намеснік старшыні Беларускага саюза пісьменнікаў Н.Я.Гальпяровіч, старшыня абласнога аддзялення Беларускага саюза пісьменнікаў В.Ю.Ткачоў і інш.

У той памятна дзень радзіму І.П.Шамякіна наведала і група навукоўцаў нашага ўніверсітэта на чале з прарэктарам па навуковай рабоце прафесарам Д.Р.Лінам. На юбілейнай вечарыне свае цёплыя пачуцці пра народнага пісьменніка і яго творчасць выказаў доктар філалагічных навук, прафесар, загадчык кафедры беларускай літаратуры нашага ўніверсітэта І.Ф.Штэйнер.

У дзень нараджэння Івана Пятровіча Шамякіна — 30 студзеня — яго юбілей урачыста адзначаўся ў сталіцы нашай краіны г.Мінску. З юбілейнай датай у жыцці яго цёпла і сардэчна павіншаваў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнка і ўручыў юбіляру высокую дзяржаўную ўзнагароду — ордэн Айчыны III ступені.

Ад нашага ўніверсітэта на мінскай вечарыне ўдзельнічалі загадчык кафедры беларускай літаратуры прафесар І.Ф.Штэйнер і намеснік дэкана філалагічнага факультэта С.І.Ханеня. Ад імя калектыву ГДУ імя Ф.Скарыны яны ўручылі юбіляру-земляку прывітальны адрас.

Б.ВАЛОДЗІН.

На Гомельшчыне шырока адзначаны Дзень беларускай навукі. У святкаванні актыўны ўдзел прынялі і прадстаўнікі нашага ўніверсітэта.

26 студзеня ў аблвыканкаме вядучых вучоных рэгіёна прынялі старшыня абласнога выканаўчага камітэта М.Р.Вайцяноў, старшыня абласнога Савета дэпутатаў В.С.Сяліцкі, старшыня Гомельскага гарвыканкама А.С.Якабсон, старшыня Гомельскага гарадскога Савета дэпутатаў В.С.Чарнаштан.

Кіраўнікі вобласці і горада цёпла павіншавалі навукоўцаў з іх святам. Адбылася дзелавая размова аб павышэнні

Сёлетняе студзенскае пасяджэнне Савета ўніверсітэта, якое адбылося ў апошні чацвер месяца, мела ўрачысты пачатак — цёпла віншавалі дэкана філалагічнага факультэта, дацэнта кафедры беларускай мовы У.А.Бобрыка з нагоды яго 50-годдзя. В.а.рэктара А.П.Кармазін уручыў юбіляру Грамату Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, якой ён узнагароджаны за шматгадовую плённую навукова-педагагічную дзейнасць.

СВЯТКАВАЛІ НАВУКОЎЦЫ

эфектыўнасці ўкладу вучоных у эканоміку рэгіёна, аб найбольш важных накірунках навуковых распрацовак. Сваімі меркаваннямі па гэтых пытаннях падзяліўся і прарэктар нашага ўніверсітэта па навуцы д.т.н., прафесар Д.Р.Лін.

У той жа дзень у абласным драматычным тэатры адбылося ўрачыстае пасяджэнне навуковай грамадскай вобласці. Яго адкрыў і вёў старшыня абласнога аддзялення Беларускага прафесарскага сходу доктар тэхнічных навук, прафесар С.В.Шчарбакоў.

З дакладам "Аб навуцы

рэгіёна на парозе XXI стагоддзя" выступіў член-карэспандэнт НАН Беларусі, дырэктар Інстытута механікі металапалімерных сістэм імя У.А.Белага НАН Беларусі Ю.М.Плескачэўскі.

Ва ўрачыстай абстаноўцы заслужаныя вучоныя Гомельшчыны ўзнагароджаны Ганаровымі граматамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, аблвыканкама, абласнога Савета дэпутатаў, Гомельскіх гарвыканкама і гарадскога Савета дэпутатаў. Ганаровай граматы аблвыканкама ўдастоены дацэнт кафедры геалогіі і раз-

ведкі карысных выкапняў В.Г.Жогла. М.Р.Вайцяноў уручыў таксама спецыяльны дыпломы пераможцам абласнога конкурсу маладых вучоных і спецыялістаў. Іх уладальнікамі сталі і супрацоўнікі нашага ўніверсітэта Аляксей Федарцоў і Уладзімір Гайшун.

Кветкі і падарункі былі ўручаны вучоным, якім Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь устаноўлены персанальныя надбаўкі да зарплаты, а таксама тым, хто летась адзначыў свой юбілей.

Урачыстая вечарына закончылася канцэртам Дзяржаўнага ўкраінскага вакальнага ансамбля "Гетман".

(Наш кар.)

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Аб выніках навукова-даследчай работы ўніверсітэта за 2000 год і задачах на 2001 год членам Савета далажыў прарэктар па навуковай рабоце прафесар Д.Р.Лін. Па гэтым пытанню прынята адпаведнае рашэнне.

Па інфармацыі прарэктара па вучэбнай рабоце прафесара С.Ф.Каморнікава зацверджаны план мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і прыёму студэнтаў на 2001-2002 навучальны год.

Савет рэкамендаваў студэнта трэцяга курса спецыяльнасці "Эканоміка і кіраванне

на прадпрыемстве" эканамічнага факультэта Сяргея Каморнікава і студэнтку чацвёртага курса спецыяльнасці "Англійская мова" факультэта замежных моў Тацяну Сяніну на значэнне ім прэзідэнцкай стыпендыі.

Па конкурсу на пасаду прафесара кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін на новы тэрмін абраны доктар медыцынскіх навук, прафесар А.С. Калугін.

На Савеце былі разгледжаны і вырашаны таксама некаторыя іншыя пытанні ўніверсітэцкага жыцця.

АБ НОВЫХ ПАМЕРАХ СТЫПЕНДЫЙ

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь прыняў 11 снежня 2000 года пастанову "Аб памерах дзяржаўных стыпендыяў навучэнскай моладзі", якой з 1 студзеня 2001 года ўстанаўліваюцца наступныя памеры дзяржаўных стыпендыяў, у тым ліку для студэнтаў ВНУ:

- імянных усіх відаў — 17000 рублёў;
- вучэбных — 8700 рублёў;
- сацыяльных — 7000 рублёў;
- персанальных стыпендыяў Савета ВНУ студэнтам вышэйшых навучальных устаноў за асаблівыя поспехі ў вывучэнні асобных дысцыплін і навукова-тэхнічнай творчасці — 15000 рублёў;
- слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, дзяцей з сем'яў ваеннаслужачых, якія загінулі (памёрлі), або сталі інвалідамі ў час праходжання ваеннай службы, рабочых і служачых, займаўшых штатныя пасады ў ваенных часцях у саставе савецкіх войскаў на тэрыторыі дзяржаў, дзе вяліся баявыя дзеянні, з сем'яў ваеннаслужачых, што загінулі (памёрлі) ў мірны час пры праходжанні ваеннай службы, з сем'яў асоб начальніцкага і радавога саставу органаў унутраных спраў, органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях, загінуўшых (памёршых), або стаўшых інвалідамі пры выкананні службовых абавязкаў, знаходзячыхся на поўным дзяржаўным забеспячэнні — 5500 рублёў.

Абмеркавана на прафкоме

На апошнім пасяджэнні прафсаюзнага камітэта ГДУ з удзелам прарэктара па АГР, каманданта вучэбных карпусоў і інтэрнатаў абмеркавана пытанне аб стане аховы працы, ТБ, пажарнай бяспекі, санітарнага становішча ў падраздзяленнях АГЧ (гаражах, майстэрнях, складскіх памяшканнях), у вучэбных карпусах і інтэрнатах, лабараторыях фізічнага факультэта.

Папярэдне адпаведная камісія прафкома разам з інжынерам па ТБ ўніверсітэта С.С.Прышчэпавым правяла ўсебаковую праверку названых падраздзяленняў.

З інфармацыяй на пасяджэнні прафкома выступіў старшыня камісіі А.М.Семяноў. Ён адзначыў, што выяў-

лены недахопы і пралікі амаль паўсюдна агульныя — недастатковая колькасць вогнетушыцеляў (многія з іх спісаны як састарэлыя, а новыя не закуплены з-за недахопу фінансавых сродкаў), пажарных рукавоў (масавым, на жаль, стаў іх крадзёж), неўкамплектаванасць медыцынскіх аптэчак, несвоечасовае афармленне неабходнай дакументацыі па тэхніцы бяспекі, вядзенне інструктажу з работнікамі падраздзяленняў і інш. Адзначаны таксама як негатыўны факт беспарадак, захламанасць даўно адслужыўшым свой тэрмін абсталяваннем, мэбляй, а таксама металаломам падвальных памяшканняў у вучэбных карпусах, інтэрнатах №№3, 4. Засталіся таксама нявыка-

нанымі некаторыя віды заплаваных рамонтных работ у вучэбных карпусах №№1, 2, інтэрнатах ГДУ, прадугледжаных Пагадненнем па ахове працы, заключаным паміж адміністрацыяй і прафкомам ўніверсітэта на 2000-2001г.г.

Членам камісіі давялося быць сведкамі таго, як не выконваецца загад па ўніверсітэту аб забароне курэння ў вучэбных карпусах. Адсутнічаюць урны для смецця (замест іх выкарыстоўваюцца картонныя каробкі ад тортаў), што асабліва недапушчальна: былі выпадкі загарання ў іх паперы ад кінутых туды незатушаных акуркаў цыгарэт.

На пасяджэнні прафкома выступілі прарэктар па АГР П.М.Навуменка, каманданты

ДАПАЎНЕННЕ Ў ПАЛАЖЭННЕ АБ ІНТЭРНАЦЕ І ПРАВІЛЫ ЎНУТРАНАГА РАСПАРАДКУ ІНТЭРНАТА

У сувязі з недахопам месцаў у інтэрнатах ўніверсітэта і ўзмацненнем пашпартага кантролю загадам па ўніверсітэту ад 8 студзеня г.г. унесена дапаўненне ў Палажэнне аб інтэрнаце ў раздзел III пункта II і Правілы ўнутранага распарадку ў інтэрнаце ГДУ імя Ф.Скарыны ў пункт 6 раздзела V наступнага зместу: "У выпадку непражывання жыхаром у інтэрнаце па няўважлівай прычыне 30 і больш дзён у семестр ён пазбаўляецца права пражывання, што прыводзіць да скасавання дагавору аб найманні жыллага памяшкання ў інтэрнаце ГДУ імя Ф.Скарыны".

карпусоў і інтэрнатаў. Імі адзначалася, што захаванне неабходных правілаў па тэхніцы бяспекі патрабуе матэрыяльных сродкаў, без якіх не набудзеш многае з таго, што сёння вельмі неабходна, — спецадзённе, інструменты для столяраў, электрыкаў, сантэхнікаў, медыкаменты для аптэчак і інш.

Думаецца, аднак, каб падтрымліваць элементарны парадак на рабочых месцах не заўсёды грошы патрэбны, бо многае залежыць, у першую чаргу, ад узроўню адказнасці, свядомасці як кожнага кіраўніка структурнага падраздзялення, так і іх падначаленых.

Па ўсіх заўвагах, зробленых камісіяй прафкома па ахове працы, адказным асобам выпісаны прадпісанні на іх ухіленне да вызначанага тэрміну.

Т.НІКАЛАЕВА.

Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 30 лістапада 2000 г. за № 1823 прынята Палажэнне "Аб вытворчай практыцы студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь". У сувязі з гэтым мы папрасілі кіраўніка практык нашага ўніверсітэта Ю.Д. АЛЕЙНИК пракаменціраваць найбольш важныя моманты гэтага дакумента.

— *Якія асноўныя задачы ўскладваюцца на практыку?*

— Вытворчая практыка студэнтаў ВНУ адна з самых істотных частак навучальнага працэсу пры падрыхтоўцы маладых спецыялістаў. Яна ўяўляе сабой планамерную і мэтанакіраваную дзейнасць студэнтаў па засваенню абранай спецыяльнасці, паглыбленаму замацаванню тэарэтычных ведаў, прафесійных і творчых выканаўчых навыкаў на кожным этапе навучання.

Мэта вытворчай практыкі — падрыхтоўка студэнтаў да самастойнай прафесійнай дзейнасці па абранай спецыяльнасці. Яе тэрміны і змест вызначаюцца пэўнымі адукацыйнымі стандартамі спецыяльнасцей, вучэбнымі планами і праграмамі. Гэта практыка праводзіцца ў арганізацыях, якія адпавядаюць профілю падрыхтоўкі спецыялістаў.

— *Што ўваходзіць у праграму вытворчай практыкі?*

— Яна павінна прадугледжваць змест і тэрмін выканання індывідуальных заданняў; вывучэнне тэхналогій і арганізацыі вытворчасці, удзел студэнтаў у інавацыях; набывццё вытворчых навыкаў па спецыяльнасці і ажыццяўленне іншых відаў практычнай дзейнасці, прадугледжаных праграмай вытворчай практыкі.

Праграма практыкі патрабуе пісьмовай справаздачы і дакладных тэрмінаў здачы студэнтамі дыферэнцыраванага заліку па ёй. Практика ўключае таксама чытанне лекцый і правядзенне кансультацый са студэнтамі-практыкантамі і іншыя мерапрыемствы, накіраваныя на замацаванне ведаў, атрыманых у працэсе навучання. Праграмы вытворчай практыкі распрацоўваюцца кафедрамі і дэканатамі з улікам канкрэтнай спецыяльнасці, па якой навучаюцца студэнты, профілю арганізацыі, на базе якіх яна праводзіцца. Ва індывідуальных заданнях павінны быць прадуг-

НОВАЕ ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫТВОРЧЫХ ПРАКТЫКАХ СТУДЭНТАЎ ВНУ

гледжаны элементы даследавання, творчыя задачы па спецыяльнасці і ўдзел студэнтаў у выпрабаванні і наладцы сучаснага абсталявання, распрацоўцы тэхналагічных працэсаў.

— *Што можна сказаць наконт вучэбнай практыкі?*

— Яе задача заключаецца ў падрыхтоўцы студэнтаў да асвядомленага і паглыбленага практычнага вывучэння вучэбных дысцыплін, у замацаванні тэарэтычных ведаў, атрыманых на першым і другім курсах, прывіцці будучым спецыялістам пачатковых навыкаў па выбранай спецыяльнасці.

Студэнты, якія навучаюцца на аснове дагавору аб мэтавай падрыхтоўцы, практыку па профілю спецыяльнасці праходзяць у тых арганізацыях, з якімі заключаны адпаведны дагавор.

— *Як вядома, заключнай з'яўляецца перадыпломная практыка. Якія да яе патрабаванні?*

— Перадыпломная практыка прадугледжвае замацаванне ведаў і ўменняў студэнтаў, атрыманых у вышэйшай навучальнай установе па ўсяму курсу навучання, праверку магчымасцей самастойнай працы будучага спецыяліста ва ўмовах канкрэтнай вытворчасці, навучальнага калектыву і г.д. Як вядома, перадыпломная практыка праводзіцца на выпускным курсе.

Змест перадыпломнай практыкі вызначаецца тэмай дыпломнай работы (праекта), а таксама патрэбай вывучэння метадаў рашэння тэхнічных, эканамічных, творчых, кіраўніцкіх і іншых спецыфічных задач.

Тэрміны правядзення вытворчай практыкі вызначаюцца ВНУ на падставе дагавораў з арганізацыямі аб правядзенні гэтай практыкі. Вучэбна-метадычнае кіраўніцтва імі ажыццяўляюць адпаведныя факультэты і кафедры.

ВНУ забяспечваюць вучэбна-метадычнае кіраўніцтва вытворчай практыкай, правядзенне пры неаб-

ходнасці медыцынскага агляду студэнтаў, своечасова іх выезд на вытворчую практыку і выдачу ім сутачных і стыпендый.

За 10 дзён да пачатку вытворчай практыкі неабходна забяспечваць выезд выкладчыкаў на яе базы для праверкі гатоўнасці да прыёму студэнтаў і азнамлення кіраўнікоў арганізацыі з праграмай гэтай практыкі.

Па заканчэнню вытворчай практыкі студэнт піша справаздачу і здае яе свайму кіраўніку адначасова з дзённікам і вытворчай характарыстыкай, падпісанымі кіраўніком вытворчай практыкі гэтай арганізацыі. Пасля гэтага студэнт здае дыферэнцыраваны залік камісіі, якая назначаецца дэканатам.

Студэнт, які не выканае праграму вытворчай практыкі або атрымае адмоўны водзіву аб рабоце ці нездавальняючую адзнаку пры здачы заліку, зноў накіроўваецца на практыку ў вольны ад вучобы час. Трэба мець на ўвазе, што ў час практыкі ў студэнта б-гадзінны рабочы дзень пры б-дзённым працоўным тыдні.

Адзнака вытворчай практыкі ўлічваецца пры пад'ядзенні вынікаў агульнай паспяховасці студэнтаў.

— *У заключэнні скажыце аб матэрыяльным забеспячэнні практыкантаў.*

— Праезд студэнтаў ВНУ, якія навучаюцца з адрываў ад вытворчасці, накіроўваемых да месца знаходжання арганізацыі і назад чыгуначным, аўтамабільным або водным транспартам на ўнутрырэспубліканскім (міжгароднім) і міжнародным маршрутах, аплачваецца за кошт сродкаў вышэйшых навучальных устаноў. Праезд на гэтых жа відах транспарту на гарадскіх і прыгарадных маршрутах аплачваецца студэнтам за свой кошт.

З моманту залічэння студэнтаў на штатныя пасады ў перыяд вытворчай практыкі на іх распаўсюджваюцца заканадаўства аб працы, правілы ўнутранага працоўнага распарадку арганізацыі. На студэнтаў, якія не залічаны на штатныя пасады, распаўсюджваецца рэжым рабочага дня, які дзейнічае ў дадзенай арганізацыі.

За студэнтамі, залічанымі на перыяд вытворчай практыкі на штатныя пасады і атрымоўваючымі заработную плату ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам, захоўваецца права на атрыманне стыпендый.

Окно Почти студентов О ВЕЧНЫХ ЦЕННОСТЯХ — ДУХОВНО-ПРАВСТВЕННЫХ

Сегодня мы открываем новую рубрику в нашей газете "Гомельскі ўніверсітэт". Долгое время аббревиатура "ПО" (подготовительное отделение) у непосвященных не вызвала никакой реакции. Теперь же читатели узнают, что мы — равноправная учебная структура в ГГУ им. Ф.Скорины, а потому намерены заявить о себе "во весь голос". В.В.Маяковский, правда, здесь ни при чем, просто периодически мы будем знакомить всю читающую университетскую общественность с житием-бытием той части учащейся молодежи, которая, пройдя через "нулевой курс", вольется в ряды студентов — не пройдет, как говорится, и полгода. Ну а заодно и о своем творчестве что-нибудь расскажем.

Опыт показывает, что многие вчерашние школьники сегодня находятся на недостаточном уровне эстетического развития. Общеизвестно, что изобразительное, музыкальное, литературно-художественное искусство развивает вкусы, расширяет интересы, способствует постижению не только самого художественного произведения, но и мира в целом.

Посещая театральные спектакли, участвуя в литературно-художественных вечерах и других культурно-массовых мероприятиях, слушатель-зритель неизбежно испытывает состояние катарсиса, примеряя на себя и оценивая нравственные конфликты, ситуации, идеи произведения. Так постепенно и незаметно вершится работа по самопознанию и самостроению личности. В духовно-нравственном воспитании не должно быть перерывов: мы постоянно говорим о непрерывности образования, но ведь образование неотделимо от культурно-просветительного и духовно-нравственного воспитания молодежи.

Сегодня мы поговорим о спектакле, о воздействии сценического искусства на личность слушателя.

Итак, спектакль — не только художественное произведение, но и процесс осмысления, а, значит, анализ, сравнение, сопоставление, выяснение причин и следствий раз-

личных культурно-исторических и духовно-нравственных явлений в литературе как искусстве слова.

Без приобщения к культуре человек перестает быть разумным существом. Так считают и преподаватели факультета довузовской подготовки и поэтому регулярно (насколько это возможно при специфике обучения слушателей ПО) организуют культурно-познавательные и развлекательно-творческие мероприятия.

Возможно, у кого-то возникнет рутинный вопрос: "А зачем?...". Да хотя бы затем, чтобы, проверяя письменную работу в жанре рецензии-отзыва на просмотренный спектакль, прочесть такие неожиданные-удивительные сокровенные строки, идущие из глубин и пробудившейся к сценическому искусству души: "Это было мое первое посещение театра. Я сидела... как замороженная, я жила всем, что происходило на сцене. Это было потрясающе!..."

Какова цена этого нравственно-эстетического переживания слушательницы подготовительного отделения Вики Б.? А вы говорите: "учебный процесс". Это и есть учебный процесс!

С начала учебного года наши слушатели уже дважды побывали в облдрамтеатре. Однако просмотр спектаклей Птушкиной "Аргентинское танго" и

С.Ковалева "Распутники в ловушке" не был лишь праздным развлечением: все слушатели получили задание — написать отзыв-рецензию на сценизацию пьес, применив по возможности и желанию, сопоставительный анализ на уровне тем, идей, сюжетов и их сценического воплощения. Тема работы формулировалась так: "Духовно-нравственные проблемы современной драматургии и ее сценические особенности". Я, признаться, даже не ожидала от вчерашних школьников столь глубоких (для их ученического уровня) самостоятельных мыслей. Хотя, что удивительного? Ведь тема любви в художественной литературе также значительна и актуальна, как и в реальной жизни юношей и девушек (и не надо брюзжать о "зрелой" любви седовласых влюбленных — это совсем другой уровень взаимоотношений). Светлана П. в своей рецензии отметила безусловную тематическую общность обеих пьес, которые объединяет духовно-нравственная проблема. Интересны интерпретации мужских образов этих постановок. Женский взгляд Птушкиной останавливается на "вымирании" мужчины как опоры, мощной защиты от всех невзгод для хрупкого прелестного создания. Автор представила героя "слабым, безвольным", "ему необходима женская опека. Поэтому женщина для него не только жена, но и мать, нянька, опекунша. Он готов терпеть унижения...". Но как только богатые и заботливые "дамы сердца" героя пьесы разорялись, он пускался в поиски новой "донорши".

Драматург С.Ковалев в своей пьесе "Распутники в ловушке" смотрит на вечные проблемы взаимоотношений между мужчиной и женщиной все с той же мужской (тради-

ционной) точки зрения. А чтобы эта традиционность была более достоверной, он переносит действие своего произведения на 200 лет назад, в 18 век, когда действительно женщина "была слаба" своим бесправным положением, но весьма умна, изворотлива и... коварна. А мужчина, судя по главам Ветхого Завета, еще в древние времена имел бесчисленное множество жен и наложниц, и это считалось нравственным. Но речь в пьесе идет не столько об этом, сколько о сохранении семейного очага, мифа о супружеском благополучии пусть и ценой мнимой любви — главное, поддерживать общественное мнение на нужной высоте, провозглашая добропорядочность взаимоотношений по принципу: "не верь глазам и ушам своим".

Не отсюда ли пока еще риторический, (а, возможно, эвристический?) вопрос Ирины Ц., мысленно "окинувшей взглядом" все знакомые ей произведения русской литературы, в которых в полный рост, оказывается, стоит все та же проблема нравственности: "Я вдруг поняла, что эта проблема вечна, она была во все времена и вряд ли исчезнет в ближайшее тысячелетие".

Совсем как литературно-художественный критик к заданию подошел Любомир К., справедливо видя в любой из современных пьес "результат труда еще А.С.Пушкина", который "придумал" такого рода сюжеты. Они и по сей день "совершенствуются, однако ничего нового уже не придумывается". Возьмите, например, поэму А.С.Пушкина "Цыганы", — продолжает Любо-

мир, — оденьте их в современные платья, дайте новые имена и вы получите героев пьесы Птушкиной "Аргентинское танго". Парадокс: за столько лет люди не пресытились подобными сюжетами и продолжают ходить на спектакли... А все дело в авторских "приколах", которые были созданы специально для того, чтобы публика не впадала в зале в полудрему, а постоянно находилась в некотором напряжении".

Правда, слушатель не указал в рецензии, какие именно "приколы" и приемы он имеет в виду. И далее Любомир дает свою собственную оценку просмотренным спектаклям, отмечая и специфику театра как синтетического зрелищного вида искусства, и игру актеров, и сценические особенности пьес. Приведу заключительную часть его сочинения-рецензии. "Все в мире развивается по спирали, что и подтверждают оба спектакля. Как бы писатели не хотели отойти от темы любви, им это не удается. Именно любовь, а не фон и декорации, придает таким спектаклям колорит и яркость. А вечные проблемы бытия всегда были и остаются одинаковыми во все времена".

Мы благодарим руководство филологического факультета за предоставленную нашим Почти студентам возможность ощутить себя причастными к большой семье университетской молодежи и приобщиться к искусству современной белорусской драматургии.

Ведущая рубрики — доцент кафедры довузовской подготовки и профориентации Т.АВДОНИНА.

Анонс:
В следующей публикации нашей рубрики мы познакоим вас с юморесками наших слушателей на тему диктанта по орфографии.

З чаго пачынаецца пісьменнік?.. З прызначэння? Таленту? Неадольнага імкнення выказаць сябе, паведаць свету аб бацькоўскай зямлі, прызнацца ў любові да яе?

Народны пісьменнік Беларусі Іван Паўлавіч Мележ пачынаўся з першага, другога і трэцяга. А нарадзіла яго зямля нашай роднай Гомельшчыны, каб потым ён разгледзеў на ёй кожнае дрэўца, травінку, убачыў, як наліваецца колас і зацвітаюць верасы, як выплывае месяц на сіні начлег, пачуў усплеск хваль Прыпяці, каб потым стаў песняром Палесся.

Сёння ўзрушаная памяць зноў і зноў вяртае да тых далёкіх дзён 1962 года, калі мы, студэнты Мазырскага педінстытута рыхтаваліся да чарговага экзамена, перачыталі ўсё тое новае, што з'явілася на кніжных паліцах. І раптам: "Людзі на балоце. Іван Мележ". Ці магла я тады ўявіць, што праз 7 гадоў лёс

НЕЗАБЫЎНЫЯ СУСТРЭЧЫ

звядзе мяне з гэтым пісьменнікам, чалавекам вялікай душы і чулага сэрца? Ці магла нават памарыць, што буду трымаць у руках рукапісы яго "Палескай хронікі", далучыцца да творчай лабараторыі Майстра, спазнаю радасць творчых сустрэч з ім?

Асмелюся гаварыць пра ўсё гэта з некаторымі біяграфічнымі падрабязнасцямі, каб паказаць, як вольна так нечакана прыходзіць часам да нас адкрыццё сапраўднага таленту, як адгукаецца і на ўсё жыццё застаецца ў памяці і ў сэрцы.

Памяць вяртае мяне да нашай першай сустрэчы з Іванам Паўлавічам у лістападзе 1969 года. У той першы вечар гаворка пайшла аб Палесці (пісьменнік ажывіўся, калі даведаўся, што я яго зямлячка). Адно слова, другое, і я неяк адразу адчула, што мой суб'ект — чалавек незвычайна цікавы, па-паляшускаму мудры і асцярожны, з багатым запасам назіранняў і ведаў, стрыманы, маўклівы, некалькі скупаваты на словы і знешнія праяўленыя пачуццёў.

У кожную наступную сустрэчу я адкрывала для сябе Мележа-чалавека, патрыёта і грамадзяніна, Мележа-Творцу. Даследуючы гісторыю напісання яго "Палескай хронікі", адразу адчула ў ёй цвёрды грунт асабістага вопыту пісьменніка. У гэтым пераканалася яшчэ больш, калі наведвала яго радзіму. Іван Паўлавіч адгаворваў мяне ад гэтай паездкі, ад пошукаў прамых прататыпаў яго кнігі. Але мае жаданне аказалася мацнейшым. І вось я ў Глінішчах. З хваляваннем углядаюся ў пясчаныя лапікі выспаў, панурыя лясы, сцішаныя паляшуска хаты. Тут жылі, працавалі, кахалі адзін аднаго героі Мележа, тут будавалі яны новае жыццё, змагаліся за сваё чалавечае шчасце. Міжволі падумалася: вось ён, запеў да рамана "Людзі на балоце"... Усё бачылася мне тады скрозь пазычаную прызму рамана Мележа, успрымалася як само жыццё.

Зразумела, чаму з такой нецярплівацю распытваў мяне Іван Паўлавіч у час чарговай сустрэчы аб выніках паездкі. Адраду адчуў, што неадарэмна з'ездзіла, шмат чаго убачыла, пачула. Я расказвала аб блізкіх і дарагіх яму людзях. Асабліва ажывіўся, калі назвала імя Нічыпара Ануфрыевіча Бельскага, чалавека, жыццёвы лёс якога своеасабліва адбіўся ў лёсе літаратурных герояў "Палескай хронікі". Цікавай была мая сустрэча і са школьным сябрам Мележа Міканорам Якаўлевічам Ярошам. Слухаючы яго, я паступова прыадкрывала таямніцы пісьменніцкай лабараторыі Мележа-мастака.

І зноў не магу ўстрымацца ад асабістых успамінаў. Адночы я застала пісьменніка над чарговым артыкулам аб нашай літаратуры. Стрымана і пераканана гаварыў ён аб сваім пастаянным пачуцці незадаволенасці зробленым, пастаянным жаданні нешта перайначыць, зрабіць лепшым. У запісных

кніжках Мележа, заўвагах на палях яго рукапісаў шмат канкрэтных цікавых запісаў аб ягоным настроі і адносінах да працы ў час работы над палескім творам. Так, ім валодала адно ўсеаб'ёмнае пачуццё вялікай адказнасці. З гэтым пачуццём ён жыў, тварыў і пакінуў нам як заповіт нашчадкаў.

Жыццё пастаянна сутыкала Мележа з людзьмі рознага ўзросту, розных прафесій. Ён валодаў шчаслівым талентам, талентам чалавечнасці, той паляшускай чуласці і спагадлівасці, якія моцна прыварожвалі кожнага, хто сустракаўся з ім, хто ведаў яго. Асабліва адчулі гэта мы, гамяльчане, землякі пісьменніка, калі сустрэліся з ім у абласной бібліятэцы ў лютым 1971 года. Іван Паўлавіч быў кіраўніком групы пісьменнікаў, якая прыняла ўдзел у Днях беларускай літаратуры на Гомельшчыне. У зале панавала цішыня. Яго крыху прыглушаны голас прагучаў незвычайна цёпла: "Дарагія землякі!" — словы былі нечаканымі. Скажаў і на мінуту задумаўся, затым даверліва і проста растлумачыў, чаму менавіта так звярнуўся да прысутных. Мы чакалі ад яго нейкіх незвычайных слоў, чакалі пісьменніцкіх прызначэнняў. А ён загаварыў аб будзённых рэчах, аб зямлі палескай, аб яе людзях, аб адказнасці пісьменніка перад часам і народам. Ён заўсёды лічыў, што аўтару, хай і таленавітаму, не гожа рэкламаваць свае творы, трэба цярдліва чакаць, што скажучь людзі і час. Таму і не стаў пералічваць тое, што зрабіў за апошнія гады, уражваць слухачоў аб'ёмна напісанага, назвамі сваіх кніг, ужо напісаных, і кніг, задумы якіх ужо выпявалі.

І была ў тым мележаўскім выступленні нейкая недагаворанасць, загадкавасць была. Тая самая, што і складала тайну душы гэтага чалавека, палешука, тайну яго "людзей на балоце". Ці пад сілу было тады нам, яго слухачам, вызначыць самую глыбіню, што была прыхавана за бачным і вельмі шчырым і простым выступленнем? Думаецца, што не. "Такія дні, — сказаў ён у інтэрв'ю карэспандэнту "Гомельскай праўды", — гэта перш за ўсё справаздача нас, пісьменнікаў, перад чытачамі... Мы вязем ад вас, дарагія нашы землякі, словы шчырай сыноўняй удзячнасці за тую любоў, якую вы выказалі пры сустрэчах з намі, за вашы працавітныя рукі, за вашы беражлівыя адносіны да гэтай зямлі".

Так, родная зямля натхняе. З вуснаў Мележа гэта прагучала як даўно вядомая і бясспрэчная ісціна. Гэта быў яго, мележаўскі заповіт нам, нашчадкаў: любіць гэтую зямлю, служыць ёй усімі сіламі сваёй душы і сэрца.

Слухаючы Івана Паўлавіча, яго шчырыя прызнанні, я заўсёды думала: як нам, палешукам, пашчасціла, што менавіта на гомельскай зямлі нарадзіўся сапраўдны талент, сапраўдны ўзор працавітасці, мужнасці і дабрыйні. Таму так самааддана любілі яго палешукі, тыя,

з кім ён дзяліў свае радасці і гора, з кім разам рос і стаў.

Жывым і энергічным, выключна арганізаваным запамніўся Іван Паўлавіч і студэнтам Гомельскага ўніверсітэта. Моладзь цікавіў лёс яго герояў, гісторыя напісання "Палескай хронікі". На пытанні адказаў коратка і вычарпальна, часам з жартам, з глыбокім падтэкстам. Успамінаў сваё басаногое дзяцінства ў невялікай палескай вёсачцы, бацькоў, землякоў.

З асаблівым палемічным запалам адказаў на пытанні студэнтаў, якія датычылі сучаснага яму стану развіцця роднай мовы. Лічыў, што ў кожнага з нас ёсць свой сыноўні абавязак перад народам, які яго нарадзіў, даў нам самае вялікае багацце — сваю мову. У адносінах да мовы бацькоў сваіх Мележ заўсёды праяўляў выключную смеласць, сапраўдную бескампраміснасць і настойлівасць — рысы, што ва ўсе часы існавання мастацтва лічыліся характэрнай адзнакай таленту пісьменніка-грамадзяніна.

Якімі своечасовымі былі гэтыя думкі і пачуцці сталага майстра, як актуальна прагучалі яны ў час сустрэчы з будучымі настаўнікамі-філолагамі, якім належыць першаступенная роля ў фарміраванні ў школьнікаў маральных перакананняў, патрыятычных пачуццяў. І думалася тады,

як патрэбны моладзі такія мележаўскія дабрыйні і настаўніцкая строгасць, чалавечая спагада і дабразычлівасць, яго вопыт і яго прыклад у працы.

І ці трэба здзіўляцца, чаму такімі прыцягальнымі сталі для студэнтаў і выкладчыкаў філалагічнага факультэта Гомельскага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны сустрэчы з зямлёй, апетай Мележам. 1976, 1981, 1986, 1991, 1996 — гэта гады сустрэч удзячных нашчадкаў з палескай зямлёй, зямлёй, якая нарадзіла Мележа. У кожную такую сустрэчу пераконваешся, што тут вытокі і карані "Палескай хронікі", карані самога пісьменніка.

Амаль 25 гадоў няма ўжо Мележа з намі, няма яго сярод нас. А, здаецца, яшчэ ўчора, заклапочаны і ўважлівы да розных праяў жыцця, хадзіў і ездзіў ён па роднай зямлі. І пісаў, пісаў... І дарыў радасць сустрэч людзям. Цяжка і сёння паверыць у тое, што так недаравальна рана пакінуў нас гэты чалавек — Мастак, Творца, Сейбіт на ніве роднай літаратуры. Але ён застаўся для ўсіх нас у самым важным сваім чалавечым і пісьменніцкім узросце — узросце Сталасці, хаця на ўсім, чым жыў, рабіў гэты чалавек, ляжыць водсвет яшчэ і яго чалавечай Мудрасці.

В.СМЫКОЎСКАЯ,
дацэнт кафедры
беларускай літаратуры.

УСПАМІНАЕ ПЯМЕННІЦА ПІСЬМЕННІКА

ДВА КОШЫКІ ЯБЛЫКАЎ

вучуся, ці чытаю кніжкі беларускіх пісьменнікаў?

Іван Паўлавіч зайшоў у хату, пагаварыў з маці і бацькам, пахадзіў па агародзе і пачаў збірацца ад'язджаць у Мінск. Бацькі з паляшускай сардэчнасцю сталі збіраць няхітрыя пачастункі ў дарогу, але Іван Паўлавіч з усіх прапанаваных згадзіўся ўзяць толькі кошык яблыкаў. Скажаў, што будзе па адным у дзень есці і ўспамінаць зямельку, якая іх нарадзіла.

Памятаю, як шчыра хваляваўся пасля ад'езду гасця мой бацька, што не здагадаўся набраць яблыкаў не ў кошык, а ў вялізны мех.

Пасля таго выпадку Івана Паўлавіча я убачыла толькі праз пяць гадоў, ужо студэнткай другога курса філфака БДУ імя Леніна. Як цяпер памятаю той дзень, калі я, разам з малодшай сястрой Івана Паўлавіча — Любай (хаця яна мне і даводзіцца цёткай, але і да гэтага часу я яе называю Любай) вырашылі заехаць на дачу ў Ждановічы. Люба паабяцала, што я "заб'ю двух зайцаў", убацькаў яшчэ і дачу І.П.Шамякіна, бо пісьменнікі-землякі яшчэ і суседзі, мяжуюць адзін з другім.

Калі мы прыехалі, Іван Паўлавіч працаваў на другім паверсе, але хутка спуściўся і пачаў распытваць пра жыццё ў Глінішчах, Алексічах. Пацікавіўся, як прайшлі студэнцкія канікулы. Я тады толькі што вярнулася з Уральскай вобласці, дзе ў складзе студэнцкага будаўнічага атрада працавала ўсё лета. Расказала, што нам пашчасціла там наладзіць сустрэчу з Міхаілам Шолаховым, які некалькі гадзін распавядаў аб сваіх творчых планах, расказваў аб уражаннях ад паездкі ў Італію, адказаў на пытанні студэнтаў — будучых філолагаў і журналістаў.

Іван Паўлавіч з цікавасцю слухаў, перапытваў, пры гэтым зазначыў, што Шолахаў — яго любімы пісьменнік.

За размоваў мы не заўважылі, як стала на двары шарэць. І калі жонка Лідзія Якаўлеўна і Люба прынеслі пачастункі з градак, Іван Паўлавіч прымусіў мяне ўзяць з сабой у інтэрнат кошык яблыкаў з яго саду. Ён нагадаў мне, як сам у вёсцы ніколі не адмаўляўся ад такога падарунку, бо яблыкі — дар зямлі, а зямля — гэта святое.

В.ГЕНАШ,
старшы выкладчык кафедры
беларускай літаратуры.

ЖЫВЫЯ ПАМЯЦЬ ЗБЕРАГУЦЬ

У апошні чацвер студэня споўнілася гадавіна як перастала біцца сэрца былога прарэктара па вучэбнай і выхавальчай рабоце нашага ўніверсітэта кандыдата філалагічных навук, дацэнта М.М.Воінава. Гэтую жалобную дату разам з яго роднымі і блізкімі адзначылі і шматлікія ягоныя сябры, якія пра Міколу Мікалаевіча заставалі ў сваіх сэрцах самыя лепшыя ўспаміны. Яго светлай памяці прысвечаны і прапануемія ўвазе чытачоў паэтычныя радкі.

Уладзімір БАЛОГА

СЗ СЗ СЗ

Нечаканасць, недарэчнасць...
 І провады ў апошні шлях.
 Адходзяць дзень за днём
 у вечнасць,
 А ты застаўся у вачах.
 Цябе мы бачым як жывога,
 Твой заўважаем кожны рух.
 Не сцёрта з памяці нічога
 І боль пякучы не затух.
 Ніяк сьвядомасць не ўспрымае,
 Што ты, як цень ад сонца, знік.
 Цябе ўзяла зямля нямая —
 Душы ў бяссмерце праваднік.
 Для нас зусім не зразумела,
 Куды людскі сплывае дух.
 І мы прыйшлі сюды, дзе цела
 Тваё лягло ў пячаны пух.
 Як ў маладосці на спатканні,
 Але ў нязмеранай журбе,
 Мы зноў застылі у маўчанні
 І думкі — толькі аб табе.

04.03.2000г.

СЗ СЗ СЗ

Я абвяргаю лёсу прыгавор,
 Рэальнасці не веру, ёй пярэчу:
 Ты для мяне — жывы,
 ты — не памёр,
 І да цябе прыйшоў я на сустрэчу.

Я без цябе сумую ад зімы.
 Ты хоць цяпер
 ачніся, уваскрэсні!
 Мінулае з табою узгадаем мы
 І узляцім на крылах
 недапетай песні.

Хацеў бы я, каб здзейсніліся сны,
 Ты мне адкрыў
 нябесныя сакрэты:
 Дзе — рай, дзе — ад?
 чакае незямны,
 Калі знікаеш назаўжды
 з планеты.

Гляджу на надмагільны бугарок —
 Жыцця твайго кароткага
 рахунак.
 І слёзы набягаюць, як папрок,
 Што не знайшлі табе мы
 паратунак.

25.07.2000г.

СЗ СЗ СЗ

Зноў сёння вяртае нас зрок
 У чорную з гора гадзіну.
 З азяблых далоняў пясок
 Тваю засыпаў дамавіну.
 Нам сэрцы скаваў не мароз,
 Не лютага ветру дыханне.
 Заснежыла вейкі ад слёз
 Заўчаснае наша расстанне.
 У грудзях — зледзянелая кроў
 І цяжар ў нагах невыносны.
 Журботныя словы сяброў
 І крыўда на год высакосны.
 Панурныя кветкі, вянкі —
 Спакою твайго вяртавыя.
 Табе спачываць на вякі,
 Цябе ж не забудуць жывыя.

25.01.2001г.

НА ПРЭЗЕНТАЦЫІ КНІГІ

“НАМ ЗАСТАЛАСЯ СПАДЧЫНА...”

Сёлета спаўняецца 75 год Гомельскаму раёну. Да гэтай знамянальнай даты каштоўны духоўны падарунак падрыхтавалі вучоныя-філолагі нашага ўніверсітэта, упраўленне культуры аблвыканкама і аддзел культуры Гомельскага райвыканкама. Іх сумеснымі намаганнямі выдадзена кніга “Роднае”, якая нібыта шырокая і маляўнічая палітра ўвабрала ўсе самае лепшае з багатай духоўнай спадчыны беларусаў, ураджэнцаў паўднёвага куточка Беларусі. У ёй сабраны фальклорна-этнаграфічныя матэрыялы — песні, казкі, паданні, запісаныя ад мясцовых жыхароў, з вялікай цеплынёй расказваецца аб шматлікіх самабытных народных талентах раёна: мясцовых умельцах, чые вырабы з дрэва, гліны, а таксама вышываных ручнікі, дываны, сурвэткі чаруюць сваім характам і ўжо атрымалі шырокае прызнанне на выстаўках самага рознага ўзроўню. Кніга знаёміць таксама з самародкамі-мастакамі, карціны якіх усяляюць і прыгажосць родных краявідаў, і духоўнае багацце сваіх землякоў, з цікавымі калектывамі самадзейнай творчасці, якімі кіруюць сапраўдныя энтузіясты, з сельскімі бібліятэкарамі, што плённа і шчыра працуюць у краязнаўчым накірунку, і інш.

Нядаўна ў Гомельскім раённым ДOME культуры прайшла прэзентацыя выдадзенай кнігі. Яна пераўтварылася ў сапраўднае свята, бо прыйшлі сюды не толькі яе стваральнікі — загадчык кафедры беларускай літаратуры ГДУ, д.ф.н., прафесар І.Ф.Штэйнер, дацэнт гэтай кафедры В.С.Новак, былы загадчык аддзела культуры аблвыканкама, заслужаны работнік культуры Рэспублікі Беларусь А.Р.Маісеенка, загадчык аддзела культуры Гомельскага райвыканкама У.У.Казлоў, мастацкі кіраўнік РДК Г.С.Шведава, але і героі зборніка, тыя пра каго ён апавядае — народныя майстры, удзельнікі вакальных калектываў. Гучалі песні, успаміны, вершы паэтаў, ураджэнцаў раёна Н.Шкляравай, Г.Рагавой, Г.Шкода, В.Чвалавай.

Яшчэ раз душой і сэрцам адчулі ўсе ўдзельнікі свята пераацэнную каштоўнасць нашай духоўнай спадчыны, найвялікшую важнасць яе ашчаднага захавання і папулярызавання.

Т.ДУБЯК.

ЗАПЛАЦІЎ ПАДАТКІ — І НИЯКІХ ТУРБОТ

Згодна з новай рэдакцыяй Закона Рэспублікі Беларусь “Аб падаходным падатку з грамадзян”, уведзенага ў дзеянне з 1 студзеня 1999 года, аб’ектам падаткаабкладання з’яўляецца **сукупны даход** фізічных асоб у грашовай і натуральнай форме.

Дэкларацыю аб **сукупным гадавым даходзе** падаюць грамадзяне, якія маюць даходы з **дзвюх і больш крыніц**.

Сукупны даход вызначаецца па заканчэнні календарнага года як **сума ўсіх даходаў фізічнай асобы, атрыманых ад усіх крыніц за календарны год**.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, а таксама замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства, якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пастаянна або больш за 183 дні за год, абавязаны **не пазней 1 сакавіка** падаць **дэкларацыю аб сукупным гадавым даходзе** за мінулы календарны год, калі ён перавышае **652080 рублёў**.

Выплата або вяртанне падатку ў выніку пераразліку за 2000 год праводзіцца не пазней 15 мая 2001 года.

Пры гэтым дэкларантам

неабходна зарэгістравацца ў якасці падаткаплательшчыкаў у раённай інспекцыі па месцы пастаяннага жыхарства.

Разам з тым, нагадваем, што дзеючым заканадаўствам за ўхіленне ад падачы дэкларацыі аб даходах прадугледжана адміністрацыйная адказнасць у выглядзе штрафу ад дзесяці да пяцідзесяцікратнай мінімальнай заробтнай платы. Своечасова незаплачаныя сумы падатку спаганяюцца з плацельшчыкаў з налічэннем пені за кожны дзень пратэрміноўкі ў памеры падліковай стаўкі Нацыянальнага банка, якая дзейнічае на момант сплачвання сродкаў, а таксама з утрыманнем у выглядзе санкцый 10 працэнтаў належных сум падатку.

Падрабязную інфармацыю можна атрымаць у падатковай інспекцыі па месцы жыхарства, а таксама па тэлефонах:

- Інспекцыі ДПК: па г.Гомелю (вул. Савецкая, 24а) 53-32-11;
- па Цэнтральным р-не (вул. Савецкая, 24) 53-94-33;
- па Чыгуначным р-не (вул. Рэчыцкая, 1а) 53-24-68.

Інспекцыя ДПК па Цэнтральным раёне г.Гомеля.

АНИЧЭНКА Уладзімір Васільевіч

2-га лютага 2001 года раптоўна ў час творчай камандзіроўкі абарвалася жыццё аднаго з буйнейшых вучоных усходнеславянскай філалогіі доктара філалагічных навук, прафесара кафедры беларускай мовы Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны, Заслужанага дзеяча навукі БССР, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі АНІЧЭНКА Уладзіміра Васільевіча.

У.В.Анічэнка нарадзіўся 20 ліпеня 1924г. у в.Янаўка Хоцімскага раёна Магілёўскай вобласці ў сялянскай сям’і. Заканчэнне сярэдняй школы супала для яго з пачаткам Вялікай Айчыннай вайны. На лёс юнака выпалі катаржныя работы ў фашысцкіх каменаломнях, з якіх яму ўдалося вырвацца і змагацца супраць ворага ў адным з партызанскіх атрадаў Чэхаславакіі.

За баявыя подзвігі У.В. Анічэнка ўзнагароджаны ордэнамі Айчыннай вайны II ступені, “Чэхаславацкі партызан” і многімі медалямі.

Працоўная дзейнасць Уладзіміра Васільевіча пачалася ў перыядычным друку. У 1947 годзе ён паступіў на філалагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У.І.Леніна, які скончыў з адзнакай і быў накіраваны ў аспірантуру Інстытута мовазнаўства Акадэміі навук БССР. У 1955г. паспяхова абараніў кандыдацкую, а ў 1970г. — доктарскую дысертацыю. У час працы ў Інстытуце мовазнаўства БССР яму пашчасціла быць побач з такімі кар’ерамі беларускай нацыянальнай культуры як Якуб Колас, Кандрат Крапіва, Пятро Глебкі, Міхась Лынькоў.

З 1970г. і да апошняга дня жыцця ўся працоўная і навукова-

ва-педагагічная дзейнасць У.В.Анічэнка была звязана з Гомельскім дзяржаўна-ўніверсітэтам. На працягу многіх гадоў ён узначальваў кафедру беларускай мовы, стварыў сваю навуковую школу. Звыш 30 яго былых вучняў абаранілі кандыдацкія і доктарскія дысертацыі. Ён быў ініцыятарам стварэння ў ГДУ аспірантуры па мовазнаўству, лінгвістычнай навукова-даследчай лабараторыі, сваімі навуковымі працамі ўнёс велізарны ўклад у развіццё Скарыніны, за што ў 1988г. стаў лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі Беларусі ў галіне навукі, а ў 1996г. узнагароджаны медалём Францыска Скарыны.

Навуковыя інтарэсы і сувязі У.В.Анічэнка былі надзвычай рознабаковымі. Ён аўтар звыш 200 навуковых прац у галіне гістарычнай і сучаснай літаратурнай і дыялектнай лексікалогіі, лексікаграфіі, стылістыкі і інш. Як вучонага яго ведаюць не толькі ў Беларусі, але і далёка за яе межамі. Асабліва плённа ён супрацоўнічаў з навукоўцамі Расіі, Украіны, Польшчы, Чэхіі, Аўстрыі, Германіі, Англіі, ЗША, меў заслугі і перад хрысціянскай царквой, за што ўдастоены высокай узнагароды — ордэна Прападобнага Сергія Раданежскага.

Сярод нас не стала нястомнага працаўніка, дбайнага рупліўца на ніве беларускай асветы, навукі і культуры, для якога паўсядзённая праца была сэнсам усяго жыцця.

Светлая памяць аб Уладзіміру Васільевічу Анічэнку назаўжды захаваецца ў сэрцах яго калег і вучняў, усіх тых, хто яго ведаў як выдатнага Педагога, Вучонага, Чалавека.

ВАЙЦЯНКОЎ М.Р., СЯЛІЦКІ В.С., БАРАБАНАЎ Л.В., ДАВІДОВІЧ У.У., АХЛЕСЦІН В.С., ЯКАБСОН А.С., ЧАРНАШТАН У.С., СЕЛЬКІН М.В., ВАЛЕТАЎ В.В., ГАНЧАРОЎ А.І., ЖАВАРАНАК С.У., САРЭЛА С.Б., СЕНЬКО В.І., СЫРАЕД Т.М.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, увесь калектыў універсітэта глыбока смуткуюць з выпадку раптоўнай смерці доктара філалагічных навук, прафесара, Заслужанага дзеяча навукі БССР, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі **АНИЧЭНКА Уладзіміра Васільевіча** і выказваюць сваё спачуванне яго родным і блізкім.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне доктару фізіка-матэматычных навук, прафесару кафедры алгебры і геаметрыі **МАНАХАВУ Віктару Сцяпанавічу** з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне ст. выкладчыку кафедры дыфармаўненняў **ВЕРАСОВІЧУ Пятру Паўлавічу** з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектыў навукова-даследчага сектара выказваюць глыбокае спачуванне вядучаму навуковому супрацоўніку ПНДЛ перспектывных матэрыялаў, к.т.н. **ПАДЗЕНЕЖНАМУ Яўгену Мікалаевічу** з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНИК -- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Песіна, 80, пакой 2-14. Тэл. 56-30-71. Зарэгістравана ў Дзяржкамдруку 26 чэрвеня 1996г. Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты -- прафком студэнтаў.

Газета набрана і сверстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГГУ, отпечатана на фабрыке "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1.

Якасць друку адпавядае якасці арыгіналаў заказчыка.

Рэдактар **Уладзімір БАЛОГА**

Аб’ём 1 друк. арк.
 Тыраж 1.000 экз.
 Заказ **82**
 Падпісана да друку 5.02.2001г.